

УДК 628.477

КОМПОСТУВАННЯ, ЯК ВАРІАНТ УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ САДІВНИЦТВА

Драголов Є. В.¹, бак.,

Науковий керівник: Бондаренко Л.Ю., к.т.н.

¹Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь, Україна.

Постановка проблеми. Компостування активно використовувалось ще у Стародавньому Римі для отримання чудового урожаю на бідних ґрунтах Італії. Компостування – це виробництво добрив із різних органічних відходів, що покращує родючість землі.

Більшість людей сприймає компостування як одну із технологій органічного удобрення. Насправді компостування буває різним, залежно від обраних методів переробки якість компосту може зовсім відрізнятись. Щоб отримати максимально якісний компост треба, щоб рослинні рештки повністю розкладалися, відсутнє насіння бур'янів, вологість від 40% до 60%. Компости, які ми вносимо, – це 25–30% поживи для рослин, а решта є їжею для черв'яків, грибів та бактерій [1]. Тобто компост живить їх більшою мірою, ніж самі рослини. Якісний компост має колір землі, без гнилісного запаху. Він дає белзич бактерій та грибків, які сприяють покращенню мікрофлори ґрунту. Тому, вносячи компост, ми впливаємо на родючість землі.

Здоровий та родючий ґрунт – це одне з важливих завдань агрономії, а компост є одним із ключових факторів. Наприклад, в органічному виробництві компост є важливим фактором отримання стабільних врожаїв, а отже – й прибутків. Використовувати його можна для всіх сільськогосподарських рослин, приблизно в тих же дозуваннях, що і гній – 15-40 т/га [2]. Добре застосовувати компост при висадці розсади, наприклад для овочевих культур в лунку додають одну столову ложку компосту.

Основні матеріали дослідження. Існує декілька способів компостування: один із них анаеробний - це коли органічні матеріали укладаються дуже щільно без доступу кисню. Цей спосіб часто використовують на великих фермах, але вже сьогодні спосіб вважається недоцільним і непрофесійним, або навіть шкідливим, адже за холодного компостування зберігаються й потрапляють у ґрунт всі шкочочинні фактори (гниль, насіння бур'янів, глисти, яйця шкідників). Вважається, що найкращим є спосіб компостування, коли в процесі переробки додається кисень, волога, глина, солома та інше (рис.1). Цей спосіб використовує і моя бабуся, створюючи якісний компост у себе на дачі.

Основні переваги компостування:

- 1) можливість отримувати високоефективні органічні добрива
- 2) отримання стабільних та якісних врожаїв
- 3) можливість покращити роботу комунальних служб, адже до 30% усіх

відходів міста (листя, трава, гілки з дерев) можна компостувати.

Рис. 1 . Компостування в буртах.

Я вважаю, що це вигідно та ефективно, проте до компостування сьогодні вдається дуже малий відсоток вітчизняних сільгоспвиробників. У США та європейських країнах компостування застосовується досить широко.

Основними перешкодами у вітчизняних аграрних виробництвах є:

1) відсутність повної інформації про компостування, його фактори та особливості.

2) відсутність скоординованих дій від держави.

3) відсутність практики створення якісної органічної сировини.

Висновок. На даному етапі шляхами вирішення проблеми я бачу просвітницьку роботу у цій сфері. Крім того, потрібна допомога з боку органів влади, екологічних служб. Ми маємо великі ресурси, ми маємо потребу в цих ресурсах для покращення стану ґрунтів, проте вибираємо пливти за течією, а не шукати розумні виробничі рішення.

Список використаних джерел.

1. SuperAgronom. Головний портал для агрономів. URL: <https://superagronom.com/blog/115-kompostuvannya-efektivno-ekologichno-korisno-dlya-gruntiv>

2. Головне управління Держпродспоживслужби в Рівненській області. URL: <https://www.rivneprod.gov.ua/2019/11/28/prygotuvannya-kompostiv-ta-yih-vykorystannya-v-rozsadnytstvi/>.

3. Караєв О.Г., Бондаренко Л.Ю. Енергетичне обґрунтування використання відновлюваних ресурсів плодових насаджень. *Імпортозамінні технології вирощування, зберігання і переробки продукції садівництва та рослинництва*: матеріали VI міжнародної науково-практичної конференції. Умань: 2020. С. 14-17.